

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Praesertim Augustini, Et Thomae Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Sacramentis In Genere Et Specie - Libros Octo Complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput 13. Consensus matrimonialis, coram Parocho & testibus praestitus
per verba de praesenti, sub honesta conditione de futuro, purificatâ
conditione transit in absolutum, per eumque perficitur ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73212](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73212)

ret matrimonium, quo quis, alienum nomen mentitus, absque interiori consensu mulieri dixerat, *Joannes se in uxorem accipit*, cum ipse non vocaretur Joannes, sed Petrus, tamen copulam postea cum ipsa habuisset, cap. tua nos extr. de sponsi. & matrim. Respondit: quod si ita res se habuerit, videlicet quod ille eam non proposuerit ducere in uxorem, nec unquam consensit in prædictam personam, non debet ex illo facto conjugium judicari. Cum in eo nec substantia conjugalis contrahitur, nec forma contrahendi conjugium valeat inveniri. Quoniam ex altera parte dolus solummodo adjuit, & desit omnino consensus, sine quo caetera nequeunt sedus perficere conjugale.

88 Si dicas, quod fraus & dolus nemini debet patrocinari. Respondet S. Thomas, quod fraus & dolus ipsi non patrocinatur, nec in foro conscientie, nec in foro Ecclesie: quia in utroque foro pro hoc puniuntur. Deinde ex iustitia tenetur fictionem tollere, simulationeque deposita, ipsam ducere, uti dixi p. 1. cap. 1. Quia dum verbis exprimitur, quod animo non habebat, mulieri sincerè procedenti illi sit, contra iustitiam commutativam graviter peccavit. Ex iustitia namque tenebatur & ipse sincerè procedere, consensumque verum prestare. Quod debitum eum non sit extingui per fraudem injustitiamque ipsius, manet ergo ex iustitia debitor veri consensūs. Manet proinde ex iustitia obligatus ad ipsam ducendam.

89 Excipiuntur tamen à Theologis casus sequentes.
1° si cum legitimo consensu alteram duxerit, quamvis injuriam priori illatam, prudentum arbitrio tunc compensare teneatur. Quamvis etiam casus ille vix occurrat. Quia cum Ecclesia iudicet secundum ea quæ foris apparent, iudicat pro priori matrimonio, nec secundum permittit; ipse tamen debet potius excommunicationis sententiam sustinere, quam ad primam uxorem accedere; vel debet in alias regiones remotas fugere, ait S. Thomas ubi supra ad 3.

90 2° non tenetur eam ducere, si tanta sit conditionis disparitas, vel tanta fuerit evidentia fictionis, ut merito iudicetur mulierem voluntariè deceptam fuisse. Quia volenti non fit injuria.

91 3° si mulier decepta, ipsum etiam deceperit, simulando se virginem, cum non esset.

92 Si grandia mala, capitales inimicitie, dissidia, cædes, &c. ex matrimonio cum ipsa merito timeantur. Quo casu pecuniaria sufficere compensatio.

CAPUT XIII.

Consensus matrimonialis, coram Parocho & testibus præstus per verba de presenti, sub honesta conditione de futuro, purificatione conditione transit in absolutum, per eumque perficitur matrimonium, absque necessitate novi consensūs, iterationeque contractūs coram Parocho.

93 **E**si communis sententia Canonistarum, contra compuniorem sententiam Theologorum, ex quibus tamen S. Antonius, Paludanus, Petrus Soto, Card. de Lugo, Sanchez, Perez, Gaspar Hurtadus, alique piires, nobiscum, & cum Canonibus sentiunt. Et probatur, quia assertionem nostram sequitur Romana Curia, ex quo Pius V. auditis variantibus hac de re Cardinalium opinionibus, Canonistarum sententiam probavit, & in decidendo attendendam esse censuit, declaravitque opus non esse iteratione contractūs coram Parocho, ut vidimus p. 1. n. 24. Idemque censuit S. Congregatio sub Clemente VIII. Qui & istam S. Congregationis sententiam probavit, ut videre est apud Fagnanum ad cap. super eo de conditione. apposit. n. 6.

Nec contrarius est Urbanus III. cap. super eo de conditione. apposit. ubi interrogatus, utrum ille qui in quamdam mulierem consensit, si pater ejus suum præstaret consensum, sit ad consummandum matrimonium compellendus? Respondet: nisi voluntas patris postmodum accedat, nequaquam cogendus est ad matrimonium contrahendum.

Non (inquam) contrarius est: solùm enim vult, talem non compellendum ad matrimonium consummandum ante conditionis eventum. Quod verissimum est, quia ante conditionis eventum matrimonium non est perfectum, cum (ut ibidem Pontifex ait) hujusmodi consensus non sit de presenti habendus, id est de præsentibus efficiens matrimonium perfectum, sed solùm implet conditionem, ut exponit Fagnanus ibidem n. 3. post Abbatem. Per adventum verò conditionis consensu conditionalis purificatur, & matrimonium ex eo tempore perficitur, perinde ac si purè ab initio foret initum. L. posterior ff. qui potiores in pignore habeantur. Et L. hæc venditio ff. de contr. empt.

Dixi, ad matrimonium consummandum: sic enim textum capituli istius sumunt Abbas, & Alex. de Nævo. Proinde dum Pontifex ait: non est cogendus ad matrimonium contrahendum, sumit contrahere pro consummare, ut sic responsio congruat interrogationi. L. Aurelius § Scito ff. de libert. leg. & L. 1. Cod. de divers. rescript.

Multò minùs contrarius est Alexander III. cap. 97 de illis de condit. appof. dicens, quod qui juravit mulieri: ego te in uxorem accipiam, si tantum mibi donaveris: non est reus perjurii, si eam nolentem sibi solvere, quod sibi dari petiit, non accepit uxorem, nisi postea de presenti purè consenserit, vel eam cognoverit. Idco enim non tenetur ducere ipsam nolentem implere conditionem, nisi postea purè de presenti consenserit; quia prior consensus pro præsentibus non habet effectum, sed pro tempore futuro, si tunc ponatur adjecta conditio. Quæ deficiente, consensus deficit; idcoque tunc novus requiritur consensus absolutus.

Aliquid tamen observatione dignum est in responsione ista Alexandri III. utique cum qui cum muliere contraxit, sub conditione de futuro, si eam cognoscat ante conditionis eventum, pro copulam istam recedere censetur à conditione, absolutèque consensere, atque ad id matrimonium perficere, independentèr à conditione. Atque ita Doctores communiter tradunt.

CAPUT XIV.

Consensus matrimonialis, coram Parocho & testibus præstus per verba de presenti præstus, sub honesta conditione de presenti, vel de præterito (v. g. accipio te in uxorem, si es legitima, si es virgo, &c.) ab initio nullus est deficiente conditione, nec convalescit ex copula subsequente.

Ratio prioris partis est, quia licet error qualitatis, vel fortunæ, alias non reddat consentium in substantia nullum, hoc tamen non procedit, dum qualitas, in qua erratur, adficitur contractui per modum conditionis honestæ, v. g. accipio te, si es dives, nobilis, &c. Tunc enim deficiente conditione, nullus est consensus, utpote conditioni alligatus. Ita S. Thomas in 4. dist. 29. q. 1. a. 3. q. 3. S. Bonaventura in 4. dist. 30. in exposit. lit. n. 4. Paludanus ibidem q. 1. a. 2. n. 9. S. Antonius 3. p. tit. 1. c. 2. in fine. Adrianus, Sylvester, Sotus, & alii pat. sim.

Ratio posterioris partis, quod scilicet ex copula subsequente non convalescat, est quia tunc